

Міністерство освіти і науки України
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Кафедра політичних наук

Ломака Іванна Іванівна

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Навчально – методичний посібник для студентів
Факультету історії, політології та міжнародних відносин
галузь знань - С Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини
напрямок підготовки - С2 Політологія

Івано-Франківськ
2026

ББК Ч481.268я73
УДК 378.016:[001:174](072)

Ломака І. І. Академічна доброчесність: навчально – методичний посібник для студентів Факультету історії, політології та міжнародних відносин. Галузь знань - С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, напрям підготовки - С2 «Політологія». Івано – Франківськ. 2026. – 46с.

Рецензенти:

В. Й. Климончук, доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

О. І. Липчук, кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

*Рекомендовано до друку Вченою радою Факультету історії,
політології та міжнародних відносин Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника
(протокол № 4 від 20 листопада 2025 року)*

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Тематичний план.....	13
Плани та методичні рекомендації до семінарських занять.....	14
Програмові вимоги до курсу.....	33
Перелік тем есе (рефератів) з дисципліни.....	35
Рекомендована навчальна і додаткова література.....	36
Курси рекомендовані в межах неформальної освіти	40
Інструменти перевірки текстів на плагіат.....	41
Глосарій.....	42

Навчальна дисципліна «Академічна доброчесність» надає студентам знання про засади академічної доброчесності та впливає на формування цілісної системи знань про сучасні принципи академічної доброчесності в освітянському та науковому просторі, набуття здобувачами навичок і компетентностей щодо організації освітньої та наукової роботи, з дотриманням правил академічної доброчесності та етичних норм здійснення освітньої діяльності. Також тематика занять розповідає про історичні витоки та феномен корупції на сучасному етапі суспільного розвитку, про її політичні, економічні та правові аспекти, міжнародні стандарти у сфері запобігання та протидії корупції, антикорупційну стратегію та антикорупційне законодавство України, причини поширення корупції в Україні, дізнатись про нормативно правові аспекти боротьби з корупцією, ознайомитись із статистичними матеріалами та даними соціологічних опитувань.

Навчальна дисципліна «Академічна доброчесність» покликана більш глибоко ознайомити здобувачів вищої освіти з практикою антикорупційних технік, розвинути ті навички й уміння, які були ними набуті при вивченні дисциплін, що були основою для вивчення даної дисципліни.

Актуальним є формування у здобувачів вищої освіти знань про поняття антикорупції та доброчесності, особливостей правового регулювання їх форм, формування розуміння важливості громадянського суспільства в запобіганні та протидії корупції.

Метою навчальної дисципліни є формування цілісної системи знань про сучасні принципи академічної доброчесності в освітянському та науковому просторі, набуття здобувачами навичок і компетентностей щодо організації освітньої та наукової роботи, з дотриманням правил академічної доброчесності та етичних норм здійснення освітньої діяльності та формування системи початкових

знань про: історичні витоки, сутність понять «корупція» й «добročесність» та їх місце в українському суспільстві; основні теорії походження корупції, її причини та наслідки; роль громадянського суспільства в запобіганні та протидії корупції; значення відповідальності ЗМІ та етичних аспектів створення, надання й споживання медіа; формування цілісної системи знань про сучасні принципи академічної добročесності в освітянському та науковому просторі; набуття здобувачами навичок і компетентностей щодо організації освітньої та наукової роботи, з дотриманням правил академічної добročесності та етичних норм здійснення освітньої діяльності; важливість дотримання академічної культури.

Завданням навчальної дисципліни є:

- отримання знань теорії антикорупції та добročесності;
- засвоєння вимог нормативно-правових актів;
- засвоєння норм відомчих наказів та інструкцій, що регламентують діяльність із запобігання корупції;
- вивчення позитивного досвіду боротьби зі злочинністю, умінь та навичок практичного застосування теорії антикорупції та добročесності;
- формування навичок науково-дослідної роботи в сфері антикорупції та добročесності.
- формування уявлення про роль і місце академічної добročесності у науковій й освітній діяльності;
- ознайомлення здобувачів із національною та міжнародною нормативною базою, що описує систему академічної добročесності у закладах освіти та науки;
- формування навичок коректної роботи з джерелами інформації та адекватного покликання на них у процесі наукового дослідження;

- засвоєння інформації про механізми контролю за дотриманням принципів та правил академічної культури й чесності;

- засвоєння навичок ефективно обмінюватися знаннями в умовах професійної комунікації.

Після вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти поглиблюють наступні компетентності:

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

- Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування в частині оцінки корупційних ризиків та корупційних зловживань;

- Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією що стосуються обґрунтування корупційних правопорушень;

- Здатність самостійно готувати проекти аналітичних досліджень щодо питань корупції;

- Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів запобігання корупції в Україні та світі.

- Брати участь у розробці проектів локальних нормативних актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні правовідносини;

- Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у процесі заходів запобігання корупції;

- Розуміти та вміти застосовувати механізми повідомлення про корупцію, спеціальних перевірок тощо. Опанувавши навчальну дисципліну, студенти мають продемонструвати такі **результати навчання**.

Знати:

- сутність, природу та соціально-політичні причини корупції як суспільно небезпечного явища;
- основні форми, види та механізми прояву корупції в публічному та приватному секторах;
- національне та міжнародне антикорупційне законодавство, його принципи та інструменти реалізації;
- систему антикорупційних органів, їхні повноваження та взаємодію;
- основи антикорупційної політики держави, стратегії та програми запобігання корупції;
- роль громадянського суспільства, ЗМІ та освіти у протидії корупції;
- основні положення чинних нормативно-правових актів з питань академічної доброчесності;
- основоположні принципи сучасної освітньої й наукової (творчої) діяльності;
- основні поняття і фундаментальні цінності академічної доброчесності, наслідки її впливу на академічну культуру та якість освіти;
- порядок здійснення наукового та освітнього процесів в університеті, канали наукової комунікації;
- прояви академічної недоброчесності;
- методи інформаційного пошуку джерел для навчання, наукової (творчої) діяльності;

- заходи щодо запобігання академічному плагіату в університеті.

Уміти:

- застосовувати у практиці основні положення національного законодавства з питань академічної доброчесності;
- провадити наукові дослідження і наукову комунікацію відповідно до принципів академічної доброчесності;
- доброчесно оформляти результати наукових досліджень, створювати й оформляти академічні тексти;
- виявляти порушення академічної доброчесності та їхні наслідки в освітньому й науковому (творчому) середовищі;
- запобігати й боротися з проявами академічної недоброчесності;
- застосовувати системи перевірки на текстові збіги для виявлення плагіату в академічних роботах;
- формувати культуру академічної доброчесності в освітній та науковій спільноті.

Методи та форми навчання. Під час проведення занять з навчальної дисципліни «Академічна доброчесність» використовуються такі методи навчання, як:

- пояснювально-ілюстративний (з метою розуміння сутності антикорупції та доброчесності), пов'язаний із використанням засобів наочності;
- проблемний (з метою розв'язання проблемних ситуацій, які виникають під час організації антикорупції та доброчесності);
- пошуковий метод (шляхом формулювання проблем з питань організації антикорупції та доброчесності);
- дослідницький (шляхом формулювання проблем розглядуваних питань самими здобувачами вищої освіти та самостійне їх вирішення).
- активні та інтерактивні методи навчання.

Форми організації занять. Основними видами навчальних занять є:

лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача.

Лекційні заняття, як основний вид навчальних занять, призначені для викладення теоретичного матеріалу. Тематика лекцій визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Семінарські заняття проводяться, в основному, шляхом всебічного обговорення питань теми без попереднього призначення доповідачів. Завданням семінарських занять є закріплення і поглиблення знань, отриманих здобувачами вищої освіти при вивченні лекційного матеріалу, а також організація їх систематичної роботи зі спеціальною літературою.

Індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача виконується у вигляді написання рефератів, доповідей, есе, підготовки презентацій, тез на наукові конференції, проведення опитування.

Самостійна робота передбачає опанування теоретичного матеріалу з рекомендованої літератури, аналіз сучасних досліджень

Організація поточного та підсумкового контролю знань.

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю або тестування на семінарських заняттях, виступів здобувачів вищої освіти при обговоренні питань на семінарських заняттях.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньо-професійному рівні або на окремих його завершальних етапах за національною шкалою і шкалою ЄКТС.

Підсумковий контроль включає, зокрема, семестровий контроль, який проводиться у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені графіком освітнього процесу, індивідуальним планом здобувача вищої освіти.

Залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з певної дисципліни виключно на підставі результатів виконаних поточних визначених завдань.

Підводячи підсумки практичного (семінарського) заняття, викладач робить висновки, в яких зазначає правильну позицію при відповідях на теоретичні питання, робить висновок щодо загального рівня підготовки, оцінює відповіді та виступи здобувачів вищої освіти. Здобувачем вищої освіти вважається виконаним семестровий контроль з конкретної навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт, передбачені робочою програмою цієї навчальної дисципліни та набрав мінімальну кількість балів, що має дорівнювати 50.

Дисципліна оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів.

Види, методи та форми контролю.

Види: поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (залік).

Методи: перевірка самостійної роботи, усне опитування.

Форми: індивідуальна та фронтальна перевірка.

Організаційні процедури та порядок виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, рівня відповідності отриманих знань, умінь і навичок здобутій кваліфікації в межах освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про контрольні заходи у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих під час практичних занять, здійснюється за такими критеріями:

Оцінка зараховано (А) виставляється, коли здобувач вищої освіти дає абсолютно правильні відповіді на питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. Здобувач вищої освіти застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка зараховано (В) виставляється здобувачеві вищої освіти, який повністю розкрив питання на основі програмного та додаткового матеріалу.

При виконанні практичних завдань здобувач застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка зараховано (C) виставляється здобувачеві вищої освіти, який повністю розкрив питання, але мають місце окремі неточності.

Оцінка зараховано (D) виставляється, коли здобувач розкрив питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. Здобувач вищої освіти припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка зараховано (E) виставляється, коли здобувач неповністю розкрив питання, відповідь містить суттєві помилки.

Оцінка не зараховано з можливістю повторного складання (FX) виставляється здобувачеві, який не розкрив питання. Як правило такий здобувач виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (F) виставляється здобувачеві, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити питання. Такий здобувач не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

За результатами контролю знань здобувачеві вищої освіти, дозволяється виставлення залікової оцінки – «зараховано», «не зараховано з можливістю повторного складання», та «не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни».

Політика щодо дедлайнів та перескладань, академічної доброчесності, відвідування: перездача та повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті Імені Василя Стефаника](#) та [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#). Перескладання відбувається з дозволу деканату за наявності

поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Структура розподілу балів передбачає:

- 1) відповіді на семінарських заняттях – 50 балів;
- 2) написання контрольної письмової роботи – 20 балів;
- 3) виконання індивідуального завдання – створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми навчального курсу – 30 балів (з них 15 балів – за проєкт, 15 балів – за представлення).

Загальна кількість – 100 балів.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка EC TS	Оцінка за національною шкалою. Для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	Оцінка за національною шкалою. Для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	зараховано
70 – 79	C	добре	зараховано
60 – 69	D	задовільно	зараховано
50 – 59	E	задовільно	зараховано
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Тематичний план курсу «Академічна доброчесність»

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1 Науково-методологічні засади курсу «Академічна доброчесність». Академічна доброчесність поняття та правові засади.	2		
Тема 2 Суть, базові норми та принципи наукової етики. Шляхи формування академічної культури.	2		5
Тема 3 Інтелектуальна власність та її порушення. Дотримання права інтелектуальної власності як прояв академічної доброчесності.	2		5
Тема 4 Авторське право та плагіат. Поняття плагіату і його види. Порушення академічної доброчесності.	2		5
Тема 5 Корупція на атоми: феномен корупції від історії до сьогодення.	2		5
Тема 6 Антикорупційні месники: хто бореться з корупцією в Україні.	2		
Тема 7 Академічна доброчесність. Етичний кодекс студента.		2	5
Тема 8 Стандарти та принципи академічної доброчесності в закладі вищої освіти.		2	5
Тема 9 Плагіат, як спосіб порушення та крадіжки інтелектуальної власності.		2	5
Тема 10 Система забезпечення академічної доброчесності в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Антиплагіатні програми та їх застосування.		2	5
Тема 11 Порушення академічної доброчесності у вищій освіті. Види відповідальності за порушення академічної доброчесності.		4	5
Тема 12 Нормативне регулювання антикорупційної діяльності в Україні		2	5
Тема 13 Міжнародно-правові стандарти протидії корупції		2	5
Тема 14 Проблемні питання академічної доброчесності у вищій школі України.		2	5
Тема 15 Академічна культура й академічна доброчесність. Науковий та освітній процеси в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.		2	
ЗАГ:	12	18	60

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять

Практичне (семінарське) заняття є однією з найважливіших форм навчального заняття у закладі вищої освіти, яке проводиться у формі дискусії навколо попередньо визначеної теми, до якої здобувачі вищої освіти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаного завдання. Такі заняття проводяться з основних тем навчальної програми і є ефективною формою закріплення теоретичних знань, отриманих на лекціях і під час самостійної роботи з навчальною і науковою літературою.

Головна мета практичних (семінарських) занять — опанування здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни, забезпечення глибокого і всебічного аналізу та колективного обговорення основних проблем курсу, навчання їх елементам творчого застосування отриманих знань на практиці.

Основними завданнями занять є:

- закріплення у здобувачів вищої освіти теоретичних знань;
- оволодіння ними науковим апаратом, навичками усного і письмового викладання навчального матеріалу;
- залучення їх до науки, наукових досліджень;
- прищеплення їм навичок творчого мислення, самостійного формулювання та висловлювання власних думок, а також захисту висунутих наукових положень та висновків;
- формування у них правового світогляду, здатності пов'язувати загальнотеоретичні положення з вимогами повсякденної практики державно-правового будівництва в країні.

Способи проведення практичних (семінарських) занять можуть бути різноманітними. Вони залежать від типу семінару, змісту і особливостей теми, складу студентів. Найбільш поширеними видами на семінарі є: розгорнута бесіда, диспут у формі діалогу, круглий стіл, розгляд практичних ситуацій, реферування наукових публікацій, написання есе тощо.

Треба пам'ятати, що якість семінару перш за все залежить від підготовки здобувачів вищої освіти до нього, тому при підготовці до семінару кожен здобувач вищої освіти повинен уважно ознайомитися з планом, який відображає зміст чергової теми заняття; прочитати і продумати свої лекційні записи, які відносяться до теми семінару; вивчити чи законспектувати рекомендовану літературу; скористатися за потреби консультацією викладача; скласти розгорнутий план, тези чи конспект виступу з усіх питань теми заняття.

Студентам необхідно відвідувати кожне практичне (семінарське) заняття. Пропуск семінару позбавляє студента можливості усвідомити, закріпити, отримати цілісне уявлення з тієї чи іншої теми та необхідну кількість балів для успішного складання заліку.

Семінарське заняття № 1

Тема заняття. Академічна доброчесність. Етичний кодекс студента.

Мета заняття: ознайомити здобувачів із ключовими положеннями теми, надати теоретичні знання щодо етичного кодексу студента, молодого вченого та викладача.

План заняття:

1. Академічна доброчесність як запорука якісної вищої освіти.
2. Академічна культура: поняття, функції, складові.
3. Основні риси академічної культури.
4. Етичний кодекс студента.

Питання та завдання для самоконтролю та обговорення:

1. Що розуміється під поняттям академічна доброчесність?
2. Чому академічна доброчесність є запорукою якісної вищої освіти?
3. Які суттєві розрізняючі проблеми в освіті України і США відзначають дослідники?
4. Що включає поняття академічна культура?
5. Які є функції і складові академічної культури?
6. Що таке Етичний кодекс?
7. Випишіть визначення основних понять, опираючись на які сьогодні відбувається осмислення ключових положень академічної доброчесності. Визначення внесіть у глосарій.

1. Напишіть творче есе-роздум на одну з запропонованих тем:

Академічна доброчесність як «секрет успіху».

Академічна доброчесність як норма суспільних відносин.

Академічна доброчесність як...(власний варіант).

Література:

1. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 108 с. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14079/1/9130_2021.pdf
2. Академічна доброчесність: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти галузі знань 081 «Право» [Електронне видання] / уклад.: Харитонова О.І., Ульянова Г.О., Кирилюк А.В., Галупова Л.І., Бааджи Н.П.; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво "Юридика", 2024. 74 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3bcd51d7-c244-4cc3-ab57-28503f104043/content>
3. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. монографія / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с. URL: http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/AkademichnaDobrochesnist_2021.pdf
4. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. URL: <https://surgery-four.pdmu.edu.ua/storage/common/docs/R1vyfIum4hNfJntUrILfR6KRh1FhLdBWxXuD6Am v.pdf>

5. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.

6. Ломака І. І., Липчук О. І. Формування принципів академічної доброчесності при підготовці студентів політологів. Формування принципів академічної доброчесності при підготовці студентів політологів. Матеріали науково – практичного семінару: «Академічна доброчесність: практичний досвід». Хмельницький, 2021.

7. Кодекс- академічної доброчесності.pdf Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Режим

доступу:https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha_osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf

8. Кришталь А. О. Академічна доброчесність: курс лекцій. Навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія», галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право», галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 263

«Цивільна безпека». Черкаси : ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2022. 124 с.

9. Розширений глосарій термінів та понять із академічної доброчесності; Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Лист МОН від 23.10.2018 р. № 1/9-650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>;

ліпша

верстка:

https://drive.google.com/file/d/1IJtjefmfqO1uNCn4p9cT5g6_58h0Cqx9/view

10. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Семінарське заняття № 2

Тема заняття. Стандарти та принципи академічної доброчесності в закладі вищої освіти.

Мета заняття: ознайомити здобувачів зі стандартними, принципами академічної доброчесності, висвітлити об'єктивні та суб'єктивні чинники, що призводять до порушення принципів академічної доброчесності під час навчання, змалювати можливі шляхи подолання.

План заняття:

1. Академічна доброчесність у сучасному закладі вищої освіти.
2. Дотримання засад академічної доброчесності у ЗВО України. Дотримання засад академічної доброчесності у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.
3. Наукова доброчесність.
4. Академічна доброчесність як інструмент забезпечення якості

освіти.

Питання та завдання для самоконтролю та обговорення:

1. Охарактеризуйте сучасні реалії дієвості академічної доброчесності у сучасному освітньо-науковому просторі.
2. Я ви вважаєте, чому в сучасному вітчизняному освітньо-науковому просторі позитивна практика академічної доброчесності не представлена так широко як за кордоном?
3. Що передбачає дотримання академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти?
4. Наведіть відомі вам випадки плагіату і порушення принципів академічної доброчесності.
5. Запишіть питання, які залишилися у вас після ознайомлення з даною лекцією.
6. Випишіть і внесіть у глосарій нові поняття даної теми.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати презентацію, в якій відобразити власний погляд на проблему академічної доброчесності.
2. Завдання для обговорення в групі (студенти презентують свої варіанти презентацій, потім обговорюють їх).
4. Обміркуйте об'єктивні та суб'єктивні чинники, що призводять до порушення принципів академічної доброчесності під час навчання, запропонуйте можливі шляхи подолання порушень. Заповніть таблицю за прикладом.

№	чинник	Можливий шлях подолання
1	велика кількість письмових робіт, їхня однотипність	
2	неактуальність змісту запитам сучасності	
3	відсутність розуміння доцільності виконання завдань, окрім формального накопичення балів	
4	...	

5. Заповніть таблицю. Скільки існує ключових цінностей академічної доброчесності? Зробіть співвідношення в таблиці (поставити відповідні номери) назв чесноти з її описом.

1	Чесність	Вимоги та очікування результатів роботи є чіткими та прозорими. Оцінювання має бути прозорим
2	Довіра	Здатність відстояти ключові цінності академічної доброчесності та власне перейти від слів до дій і є сміливістю
3	Повага	Кожен учасник навчального та наукового процесу несе відповідальність за його цілісність

4	Справедливість	Науковий та освітній процес – це взаємодія, під час якої усі учасники повинні з повагою ставитись до робіт одне одного. Повага в академічному середовищі повинна бути категорією взаємною
5	Відповідальність	Основа основ навчання та викладання і надання освітніх послуг. Саме завдяки чесності можлива реалізація усіх наступних ключових цінностей
6	Сміливість	Чеснота, що розбудовується на діях, а не на словах і означає, що усі учасники наукового процесу не бояться ділитись думками та ідеями. Теж саме стосується освітнього контексту, коли викладачі ставлять чіткі вимоги до робіт здобувачів та чесно їх оцінюють

Література:

1. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 108 с. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14079/1/9130_2021.pdf
2. Академічна доброчесність: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти галузі знань 081 «Право» [Електронне видання] / уклад.: Харитонова О.І., Ульянова Г.О., Кирилюк А.В., Галупова Л.І., Бааджи Н.П.; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво "Юридика", 2024. 74 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3bcd51d7-c244-4cc3-ab57-28503f104043/content>
3. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. монографія / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с. URL: http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/AkademichnaDobrocheshnist_2021.pdf
4. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. URL: <https://surgery-four.pdmu.edu.ua/storage/common/docs/R1vyfIum4hNfJntUrILfR6KRh1FhLdBWxXuD6Amv.pdf>.
5. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.
6. Кодекс- академічної доброчесності.pdf Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha_osvita/2018/10/25/recommendatsii.pdf

7. Кришталь А. О. Академічна доброчесність: курс лекцій. Навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія», галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право», галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 263

«Цивільна безпека». Черкаси : ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2022. 124 с.

8. Розширений глосарій термінів та понять із академічної доброчесності; Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Лист МОН від 23.10.2018 р. № 1/9-650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>; ліпша верстка: https://drive.google.com/file/d/1IJtjefmfqO1uNCn4p9cT5g6_58h0Cxq9/view

9. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

10. Академічна доброчесність в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника. <https://cnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Семінарське заняття № 3

Тема заняття. Плагіат, як спосіб порушення та крадіжки інтелектуальної власності.

Мета: ознайомлення з поняттям плагіат, умовами та причинами появи.

План заняття:

1. Розуміння плагіату з античності до сьогодні.
2. Види плагіату.
3. Умови і причини «епідемії плагіату» в Україні.
4. Плагіат у цифровому світі.
5. Формування академічної культури через ознайомлення здобувачів із поняттям інтелектуальної власності, основними правилами використання оригінальних текстів, цитування і оформлення покликань як спосіб недопущення плагіату.

Питання та завдання для самоконтролю та обговорення:

1. Дайте поняття про академічний плагіат.
2. Назвіть і схарактеризуйте основні види й особливості академічного плагіату.
3. Яка існує класифікація академічного плагіату?
4. Який плагіат називається: дослівний плагіатом, мозаїчним плагіатом, рерайтом, компіляцією, фальсифікацією, реплікацією, републікацією?
5. Схарактеризуйте основні проблеми плагіату в студентських роботах.
6. Які є основні засоби протидії плагіату?

7. На що має бути орієнтована дієва система запобігання плагіату та боротьби з ним?
8. Запишіть питання, що залишилися у вас після ознайомлення з даною темою.
9. Випишіть і внесіть у глосарій нові поняття даної теми.
Вивчення найбільш поширених видів плагіату (заповнити таблицю за поданим зразком)

Види плагіату	визначення	Джерело, посилання
Дослівний плагіат	переписування першоджерела без змін і посилення.	Академічне письмо: навч. посібник / Уклад. Ревуцька С., Зінченко В. Кривий Ріг : 2019. 130 с. URL http://elibrary.donnuet .
Мозаїчний плагіат		
Неадекватне перефразування		
Рерайт		
Компіляція		
Фальсифікація		
Реплікація		
...		

Література:

1. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 108 с. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14079/1/9130_2021.pdf
2. Академічна доброчесність: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти галузі знань 081 «Право» [Електронне видання] / уклад.: Харитонова О.І., Ульянова Г.О., Кирилюк А.В., Галупова Л.І., Бааджи Н.П.; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво "Юридика", 2024. 74 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3bcd51d7-c244-4cc3-ab57-28503f104043/content>
3. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. монографія / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с. URL: http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/AkademichnaDobrochesnist_2021.pdf
4. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. URL: <https://surgery-four.pdmu.edu.ua/storage/common/docs/R1vyflum4hNfJntUrILfR6KRh1FhLdBWxXuD6Amv.pdf>.
5. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.
6. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». – Режим доступу:

http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_ac-gr.pdf.

7. Кодекс- академічної доброчесності.pdf Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Режим

доступу:https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha_osvita/2018/10/25/recommendatsii.pdf

8. Кришталь А. О. Академічна доброчесність: курс лекцій. Навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія», галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право», галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 263

«Цивільна безпека». Черкаси : ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2022. 124 с.

9. [Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)

10. Академічна доброчесність в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника. <https://cnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Семінарське заняття № 4

Тема заняття. Система забезпечення академічної доброчесності в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Антиплагіатні програми та їх застосування.

Мета заняття: ознайомлення здобувачів з основними антиплагіатними програмами та застосуванням їх при перевірці наукових робіт.

План заняття:

1. Антиплагіатна діяльність МОН.
2. Система забезпечення академічної доброчесності в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.
3. Виявлення плагіату. Антиплагіатні програми. Антиплагіатні програми в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Питання та завдання для самоконтролю та обговорення:

1. Схарактеризуйте антиплагіатну діяльність МОН.
2. Впровадження у закладах вищої освіти програм для виявлення плагіату.
3. Антиплагіатні програми.

Завдання 1. Сформулюйте тему і напишіть есе щодо плагіату, академічного шахрайства, академічної культури, доброчесності в освітній сфері.

Приклади: «Кодекс етики та гідності як частина академічної доброчесності», «Плагіат як треш студентського середовища», «Академічна нечесність в студентському середовищі»

Завдання 2. Користуючись різними сервісами онлайн перевірки на плагіат:

- а) перевірте власні тексти (тези, статті, есе);
- б) порівняйте відсоток унікальності тексту на різних сервісах, чому так? Який сервіс рекомендуватимете одногрупникам і чому?
- в) оцініть есе одногрупників за наведеним нижче шаблоном.

Приклад шаблону для оцінювання есе

Структура тексту чітка й логічна
Структура тексту потребує удосконалення
Структура тексту занадто вільна
Аргументи зрозумілі й обґрунтовані
Аргументи розмиті, потребують уточнення
Аргументи потребують суттєвого доопрацювання
Стиль есе науковий
Стиль есе ближчий до публіцистичного
Стиль есе художній
Текст граматично правильний
Текст потребує більш ретельного редагування
Текст потребує дуже ретельного редагування
Графа додаткових коментарів та побажань

Література:

1. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 108 с. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14079/1/9130_2021.pdf
2. Академічна доброчесність: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти галузі знань 081 «Право» [Електронне видання] / уклад.: Харитонова О.І., Ульянова Г.О., Кирилюк А.В., Галупова Л.І., Бааджи Н.П.; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво "Юридика", 2024. 74 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3bcd51d7-c244-4cc3-ab57-28503f104043/content>
3. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. монографія / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с. URL: http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/AkademichnaDobrocheshnist_2021.pdf
4. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. URL: <https://surgery-four.pdmu.edu.ua/storage/common/docs/R1vyfIum4hNfJntUrILfR6KRh1FhLdBWxXuD6Amv.pdf>
5. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.
6. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». – Режим доступу:

http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_ac-gr.pdf.

7. Кодекс- академічної доброчесності.pdf Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Режим

доступу:https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha_osvita/2018/10/25/recommendatsii.pdf

8. Довідник користувача Антиплагіатної інтернет-системиStrikePlagiarism.com.

http://lib.nure.ua/storage/app/media/Docs_rul/plag/plag_user_manual.pdf

9. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

10. Академічна доброчесність в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника. <https://cnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Семінарське заняття № 5

Тема заняття. Порухення академічної доброчесності у вищій освіті. Види відповідальності за порухення академічної доброчесності.

Мета заняття: надати поняття про основні види порухень академічної доброчесності у вищій освіті, ознайомити з видами академічної відповідальності учасників освітнього процесу.

План заняття:

1. Види порухень академічної доброчесності у вищій освіті.
2. Відповідальність за порухення академічної доброчесності.
3. Відповідальність педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників за порухення академічної доброчесності.
4. Академічна відповідальність учасників освітнього процесу, встановлена спеціальними законами та внутрішніми положеннями ЗВО.

Питання та завдання для самоконтролю та обговорення:

1. Охарактеризуйте основні види порухень академічної доброчесності учасниками освітнього процесу в закладі вищої освіти.
2. Назвіть основні види відповідальності педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників за порухення академічної доброчесності.
3. Чи можуть заклади вищої освіти застосовувати додатково до визначених законом види академічної відповідальності?
4. Як ви вважаєте, санкції за одні й ті самі порухення для здобувачів молодших курсів мають бути м'якшими чи ні, ніж для здобувачів старших курсів і, тим більше, для педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників? Чому ви так вважаєте? Обгрунтуйте свою думку.

5. Випишіть і внесіть у глосарій нові поняття даної теми.
6. Заповніть таблицю «Порушення академічної доброчесності» та надайте стисло характеристику кожній позиції.

№	назва	характеристика
1	академічний плагіат	
2	самоплагіат	
3	фабрикація	
4	фальсифікація	
5	списування	
6	...	
7	...	

Здійсніть поділ академічної групи на підгрупи. Підготуйте проект **груповий проєкту** «Кодекс честі нашої групи» / «Перспективи розвитку вищої освіти в Україні» (на вибір)

Порядок проведення:

1. Здійснити аналіз базових положень кодексів честі українських вишів.
2. Виокремити ключові положення кодексу честі ПНУ ім. В. Стефаніка
3. Визначити права і обов'язки Здобувачів.
4. Сформулювати кодекс честі академічної групи.
5. Використовуючи сучасні інформаційні технології, створити мультимедійну презентацію результатів праці.

Презентуйте результати роботи.

Література:

1. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 108 с. URL:

http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14079/1/9130_2021.pdf

2. Академічна доброчесність: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти галузі знань 081 «Право» [Електронне видання] / уклад.: Харитонова О.І., Ульянова Г.О., Кирилюк А.В., Галупова Л.І., Бааджи Н.П.; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво "Юридика", 2024. 74 с.

URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3bcd51d7-c244-4cc3-ab57-28503f104043/content>

3. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. монографія / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с. URL:

http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/AkademichnaDo brochesnist_2021.pdf

4. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. URL: <https://surgery-four.pdmu.edu.ua/storage/common/docs/R1vyfIum4hNfJntUrILfR6KRh1FhLdBWxXuD6Am v.pdf>.

5. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.

6. Що потрібно знати про плагиат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». – Режим доступу:

http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_ac-gr.pdf.

7. Кодекс- академічної доброчесності.pdf Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності.

Режим

доступу:https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha_osvita/2018/10/25/recommendatsii.pdf

8. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

10. Академічна доброчесність в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника. <https://cnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Семінарське заняття № 6

Тема заняття. Нормативне регулювання антикорупційної діяльності в Україні

Мета заняття. Сформувати у студентів системне розуміння нормативно-правових засад антикорупційної політики України, ознайомити з основними законами та інституціями у сфері запобігання і протидії корупції, розкрити механізми юридичної відповідальності за корупційні правопорушення, а також розвинути навички аналізу антикорупційного законодавства.

План заняття

1. Поняття та принципи антикорупційної політики в Україні.
2. Основні нормативно-правові акти у сфері запобігання та протидії корупції.
3. Система органів, що здійснюють антикорупційну діяльність в Україні.
4. Види юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.
5. Доброчесність та громадська участь в заходах щодо запобігання і протидії корупції.
6. Правові інструменти залучення медіа до боротьби з корупцією.

Питання та завдання для самоконтролю та обговорення

1. Розкрийте поняття корупції та поясніть її основні ознаки.
2. Назвіть основні нормативно-правові акти, що регулюють антикорупційну діяльність в Україні.

3. Охарактеризуйте повноваження основних антикорупційних органів держави.
4. Які види юридичної відповідальності передбачені за корупційні правопорушення?
5. Як ви оцінюєте ефективність сучасної антикорупційної політики України? Наведіть аргументи.
6. Яку роль у боротьбі з корупцією можуть відігравати громадянське суспільство та засоби масової інформації?
7. Випишіть і внесіть у глосарій нові поняття даної теми.

Завдання

Заповніть таблицю «Основні антикорупційні інституції України» та надайте стислу характеристику кожній позиції.

№	Назва органу	Характеристика
1	Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК)	
2	Національне антикорупційне бюро України (НАБУ)	
3	Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП)	
4	Вищий антикорупційний суд (ВАКС)	
5	Державне бюро розслідувань (ДБР)	
6		
7		

Практичне групове завдання

Здійсніть поділ академічної групи на підгрупи. Підготуйте **груповий проєкт** «Антикорупційна стратегія України: сучасний стан та перспективи» або «Механізми запобігання корупції у сфері публічного управління» (на вибір).

Порядок проведення

1. Проаналізувати основні положення антикорупційного законодавства України.
2. Виокремити ключові положення Закону України «Про запобігання корупції».
3. Охарактеризувати функції основних антикорупційних інституцій.
4. Визначити основні проблеми реалізації антикорупційної політики в Україні.

5. Запропонувати власні ідеї щодо вдосконалення антикорупційного законодавства.
6. Використовуючи сучасні інформаційні технології, створити мультимедійну презентацію результатів дослідження.

Презентуйте результати роботи.

Література

1. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 №1700-VII.
2. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України».
3. Закон України «Про Вищий антикорупційний суд».
4. Закон України «Про засади державної антикорупційної політики (Антикорупційна стратегія)».
5. Бусол О. Ю. Антикорупційна політика держави : навч. посіб. Київ, 2020.
6. Мельник М. І., Хавронюк М. І. Корупція і протидія їй в Україні : навч. посіб. Київ, 2019.
7. Антикорупційна політика держави: підручник / за ред. М. І. Мельника. Київ, 2021.
8. Офіційний сайт Національного агентства з питань запобігання корупції.

Семінарське заняття № 7

Тема заняття. Міжнародно-правові стандарти протидії корупції

Мета заняття

Сформуванню у студентів уявлення про міжнародні стандарти та механізми протидії корупції, ознайомити з основними міжнародно-правовими актами у сфері боротьби з корупцією, розкрити роль міжнародних організацій у формуванні антикорупційної політики держав та визначити значення імплементації міжнародних стандартів у національне законодавство України.

План заняття

1. Поняття та значення міжнародно-правових стандартів у сфері протидії корупції.
2. Основні міжнародні конвенції та документи у сфері боротьби з корупцією.
3. Роль міжнародних організацій у формуванні антикорупційної політики.
4. Імплементація міжнародних антикорупційних стандартів у законодавство України.

Питання та завдання для самоконтролю та обговорення

1. Розкрийте поняття міжнародно-правових стандартів у сфері протидії корупції.
2. Назвіть основні міжнародні конвенції та договори, спрямовані на боротьбу з корупцією.
3. Яку роль відіграють міжнародні організації у протидії корупції?
4. Поясніть значення міжнародного співробітництва у боротьбі з корупційними правопорушеннями.
5. Як, на вашу думку, міжнародні стандарти впливають на формування антикорупційної політики України? Обґрунтуйте відповідь.
6. Які переваги та труднощі виникають під час імплементації міжнародних антикорупційних стандартів у національне законодавство?
7. Випишіть і внесіть у глосарій нові поняття даної теми.

Завдання

Заповніть таблицю «Основні міжнародно-правові акти у сфері протидії корупції» та надайте стисло характеристику кожній позиції.

№	Назва міжнародного документа	Характеристика
1	Конвенція ООН проти корупції	
2	Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією	
3	Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією	
4	Конвенція Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних комерційних операціях	
5	Стамбульський план дій Антикоруційної мережі ОЕСР	
6		
7		

Практичне групове завдання

Здійсніть поділ академічної групи на підгрупи. Підготуйте **груповий проєкт «Міжнародний досвід протидії корупції та можливості його застосування в Україні»**

або

«Роль міжнародних організацій у формуванні глобальної антикорупційної політики» (на вибір).

Порядок проведення

1. Проаналізувати основні положення міжнародних антикорупційних конвенцій.
2. Виокремити ключові принципи Конвенції ООН проти корупції.
3. Охарактеризувати діяльність міжнародних організацій у сфері боротьби з корупцією.
4. Визначити основні механізми міжнародного співробітництва у протидії корупції.
5. Запропонувати шляхи вдосконалення антикорупційної політики України з урахуванням міжнародного досвіду.
6. Використовуючи сучасні інформаційні технології, створити мультимедійну презентацію результатів дослідження.

Презентуйте результати роботи.

Література

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції (2003).
2. Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією (1999).
3. Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією (1999).
4. Конвенція ОЕСР про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних комерційних операціях (1997).
5. Антикорупційна мережа для Східної Європи та Центральної Азії ОЕСР: Стамбульський план дій.
6. Мельник М. І., Хавронюк М. І. Запобігання та протидія корупції : навч. посіб. Київ, 2020.
7. Бусол О. Ю. Антикорупційна політика держави : навчальний посібник. Київ, 2020.
8. Офіційні матеріали міжнародних організацій у сфері протидії корупції.

Семінарське заняття № 8

Тема заняття. Проблемні питання академічної доброчесності у вищій школі України.

Мета ознайомити з основними проблемними питаннями академічної доброчесності у ЗВО України.

План заняття:

1. Законодавча база академічної доброчесності в Україні.
2. Реалізація Проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project).
3. Ключові питання академічної доброчесності у вищій школі.
4. Практичний досвід реалізації принципів академічної доброчесності у вищій школі України.

Питання та завдання для самоконтролю та обговорення:

1. Назвіть і поясніть основні принципи забезпечення академічної доброчесності.
2. Охарактеризуйте законодавче підґрунття для сприяння розвитку академічної доброчесності в Україні.
3. Які основні напрямки діяльності визначено у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project).
4. Визначте ключові проблемні питання академічної доброчесності у вищій школі України.
5. Випишіть і внесіть у глосарій нові поняття даної теми.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати досвід реалізації програми академічної доброчесності у ЗВО України. За переглянутими матеріалами написати доповідь (2-3 сторінки). В кінці доповіді обов'язкова наявність посилань на інтернет джерела.

Питання для обговорення:

1. Зв'язок академічної етики з професійною етикою.
2. Конфлікти в площині «Здобувач – група»: причини, шляхи нейтралізації, запобігання виникненню конфліктних ситуацій.
3. Конфлікти в площині «Здобувач – викладач»: причини, шляхи нейтралізації, запобігання виникненню конфліктних ситуацій.
4. Конфлікти в площині «Здобувачська група – викладач»: причини, шляхи нейтралізації, запобігання виникненню конфліктних ситуацій.
5. Конфлікти в площині «Здобувачська група – куратор»: причини, шляхи нейтралізації, запобігання виникненню конфліктних ситуацій.
6. Конфлікти в площині «Здобувачська група – староста групи»: причини, шляхи нейтралізації, запобігання виникненню конфліктних ситуацій.

Література:

1. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 108 с. URL:

http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14079/1/9130_2021.pdf

2. Академічна доброчесність: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти галузі знань 081 «Право» [Електронне видання] / уклад.: Харитонова О.І., Ульянова Г.О., Кирилюк А.В., Галупова Л.І., Бааджи Н.П.; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво "Юридика", 2024. 74 с.

URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3bcd51d7-c244-4cc3-ab57-28503f104043/content>

3. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. монографія / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с. URL:

http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/AkademichnaDobrocheshnist_2021.pdf

4. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. URL: <https://surgery-four.pdmu.edu.ua/storage/common/docs/R1vyflum4hNfJntUrILfR6KRh1FhLdBWxXuD6Am v.pdf>.
5. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.
6. Що потрібно знати про плагиат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». – Режим доступу:
http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_ac-gr.pdf.
7. Кодекс- академічної доброчесності.pdf Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Режим доступу:https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha_osvita/2018/10/25/recommendatsii.pdf
8. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Семінарське заняття № 9

Тема заняття. Академічна культура й академічна доброчесність. Науковий та освітній процеси в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Мета заняття: ознайомити з особливостями етичних стандартів вищої освіти та проявів академічної (не)чесності у закладах вищої освіти.

План заняття:

1. Академічна культура та доброчесність, як соціальний капітал сучасного університету.
2. Етичні стандарти вищої освіти: від асоціацій до університетів.
3. Прояви академічна чесність у закладах вищої освіти.
4. Види академічної не доброчесності у закладах вищої освіти.
5. Академічне шахрайство як фундаментальна проблема академічної культури.
6. Проблеми академічної чесності при дистанційному навчанні.

Питання та завдання для самоконтролю та обговорення:

1. Як Ви розумієте поняття академічна культура?
2. У чому полягають основні принципи академічної доброчесності сучасного університету?
3. Схарактеризуйте етичні стандарти вищої освіти.
4. Проаналізуйте поняття академічне шахрайство, наведіть приклади його проявів і використання у ЗВО.
5. Проведіть міні-дослідження західного досвіду покарання за нечесність. Підготуйте доповідь за знайденими матеріалами (1-2 сторінки тексту, наявність посилань на джерело).

Література:

1. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 108 с. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14079/1/9130_2021.pdf
2. Академічна доброчесність: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти галузі знань 081 «Право» [Електронне видання] / уклад.: Харитоновна О.І., Ульянова Г.О., Кирилюк А.В., Галупова Л.І., Бааджи Н.П.; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво "Юридика", 2024. 74 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3bcd51d7-c244-4cc3-ab57-28503f104043/content>
3. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. монографія / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с. URL: http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/AkademichnaDobrocheshnist_2021.pdf
4. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. URL: <https://surgery-four.pdmu.edu.ua/storage/common/docs/R1vyflum4hNfJntUrILfR6KRh1FhLdBWxXuD6Amv.pdf>
5. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.
6. Ломака І. І., Липчук О. І. Формування принципів академічної доброчесності при підготовці студентів політологів. Формування принципів академічної доброчесності при підготовці студентів політологів. Матеріали науково – практичного семінару: «Академічна доброчесність: практичний досвід». Хмельницький, 2021.
7. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». – Режим доступу: http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_ac-gr.pdf.
8. Кодекс- академічної доброчесності.pdf Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha_osvita/2018/10/25/recommendatsii.pdf
9. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Перелік завдань для підготовки до заліку

1. Розкрити зміст поняття «академічна доброчесність».
2. Описати особливості реалізації вимог академічної доброчесності в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.
3. Визначити роль і місце академічної доброчесності в науково - дослідній діяльності й у системі вищої освіти.
4. Висвітлити нормативно-правову базу з дотримання академічної доброчесності.
5. Розкрити сутність діджиталізації наукової й освітньої сфер як один із чинників занепаду академічної доброчесності.
6. Визначити сутність поняття «інтелектуальна власність».
7. Визначити сутність поняття «авторське право».
8. Висвітлити зміст поняття «фабрикація даних». Висвітлити зміст поняття «фальсифікація даних».
9. Описати шляхи виявлення фабрикації та фальсифікації даних.
10. Визначити сутність поняття «хабарництво»: форми вияву, способи боротьби з явищем та запобігання йому.
11. Описати ознаки академічного саботажу, визначити форми вияву та шляхи його запобігання.
12. Визначити сутність поняття «плагіат». Охарактеризувати способи виявлення плагіату.
13. Розкрити сутність поняття «самоплагіат» у науковій діяльності.
14. Описати шляхи запобігання плагіату в наукових дослідженнях.
15. Окреслити відмінність академічного плагіату й помилок цитування.
16. Вказати основні жанри писемного наукового мовлення, їх специфіку та характеристику.
17. Охарактеризувати основні жанри писемного наукового мовлення: стаття і тези, монографія, курсова робота, дипломна/магістерська робота, дисертація.
18. Охарактеризувати основні жанри писемного наукового мовлення: підручник, посібник, методичні вказівки, реферат, анотація, автореферат дисертації, рецензія та відгук.
19. Вказати правила оформлення покликань на наукові тексти, визначити види їх порушень. Описати правила укладання бібліографії.
20. Охарактеризувати вимоги до перефразування тексту джерела в наукових працях.
21. Вказати сутність системи покарань і санкцій, які вживаються в Україні щодо випадків академічного плагіату.
22. Розкрити сутність механізмів встановлення факту плагіату в навчально-методичній діяльності професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти.
23. Визначити мету та завдання інформаційного пошуку; описати типи та види пошуку.
24. Визначити причини списування. Охарактеризувати способи запобігання списуванню.

25. Розкрити сутність необ'єктивного оцінювання в системі вищої освіти. Описати способи запобігання необ'єктивному оцінюванню.
26. Визначити відповідальність за порушення академічної доброчесності професорсько-викладацьким складом ЗВО і здобувачами вищої освіти.
27. Описати заходи щодо попередження порушень академічної доброчесності.
28. Описати процедуру проведення опитувань учасників освітнього процесу як інструмент боротьби з академічною нечесністю.
29. Розкрити сутність публічного виступу. Вказати види публічних виступів.
30. Висвітлити етапи підготовки до академічного публічного виступу.
31. Розкрити зміст вербальних та невербальних складників усної наукової комунікації.
32. Розкрити сутність вербальних та невербальних проявів незгоди та толерантності. Пояснити сутність мистецтва слухати.
33. Охарактеризувати етикет усної наукової інтеракції.
34. Описати способи виявлення плагіату. Окреслити значення антиплагіатних програм та їх застосування.
35. Вказати санкції за порушення академічної доброчесності.
36. Поняття та принципи антикорупційної політики в Україні.
37. Основні нормативно-правові акти у сфері запобігання та протидії корупції.
38. Система органів, що здійснюють антикорупційну діяльність в Україні.
39. Види юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.
40. Доброчесність та громадська участь в заходах щодо запобігання і протидії корупції.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Перелік тем есе (рефератів) з дисципліни

1. «Академічна доброчесність у ЗВО України: міф чи необхідний інструмент для забезпечення якості?»
2. Шляхи забезпечення академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України.
3. Поняття плагіату в Україні та світі.
4. Плагіат у наукових роботах.
5. Подолання плагіату: місія можлива?
6. Основні засади академічного письма.
7. Академічна культура: поняття, функції, складові
8. Інтелектуальна власність. Правила використання об'єктів інтелектуальної власності.
9. Захист прав інтелектуальної власності в Україні.
10. Єдність організації академічного тексту.
11. Моделі академічного тексту.
12. Поняття про науку, її роль у розвитку суспільства.
13. Форми залучення студентів до навчально-дослідної роботи.
14. Наукові дослідження: поняття, види та форми організації.
15. Основні принципи і прийоми організації наукової праці студентів.
16. Роль і завдання науково-дослідної роботи студентів.
17. Раціональна організація розумової праці дослідника.
18. Джерела інформації для наукових досліджень.
19. Бібліотека як центр інформації для наукового дослідження, основні відділи бібліотеки.
20. Форми та методи роботи з книгою.
21. Архітектура наукової роботи (анотація, вступ, теоретична та практична частини, розрахунок ефективності, висновки, тощо).
22. Ефективність результатів наукових досліджень, їх критерії та оцінка.
23. Обробка наукової інформації.
24. Критерії вибору та обґрунтування теми наукового дослідження.
25. Академічна доброчесність та реформа вищої школи.
26. Причини виникнення та шляхи подолання плагіату.
27. Досвід провідних західних вузів у подоланні академічної недоброчесності.
28. Сучасні системи для перевірки текстів на плагіат.
29. «Авторитетні» й «неавторитетні» джерела. «Псевдо-журнал» і «псевдо-видавництво».
30. Наукометричні бази даних (Scopus, Web of Science та інші).

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Академічне письмо: навч. посібник / Уклад. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий Ріг, 2019. 130 с. URL: <http://elibrary.donnuet.edu.ua/1644/1>. Pdf
2. Академічне письмо: навчальний посібник / укладачі: Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. Миколаїв: НУК, 2022. 116 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0056109.pdf>
3. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 108 с. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14079/1/9130_2021.pdf
4. Мартинюк О. М. Академічне письмо (конспект лекцій): навчально-методичне видання. Луцьк: Вежа, 2021. 48 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20241/1/akadem_mart.pdf
5. Основи академічного письма: конспект лекцій / Укл. Т.В. Клименко. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 94 с. URL: <http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/21644>
6. Основи академічного письма: конспект лекцій для студентів усіх спеціальностей / Уклад.: М.Г.Маковій, О.М.Жовнір, І.Ю.Репіна,Л.Ф.Плотникова. Київ -Тернопіль: КНУБА-Ф-ОП Шпак В.Б., 2023. 61 с. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5151794d-aaca-43c4-956e-c3b329ff605c/content>

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Академічна доброчесність: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти галузі знань 081 «Право» [Електронне видання] / уклад.: Харитонова О.І.,Ульянова Г.О., Кирилюк А.В., Галупова Л.І., Бааджи Н.П.; Нац. ун-т«Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво "Юридика", 2024. 74 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3bcd51d7-c244-4cc3-ab57-28503f104043/content>
2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. монографія / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с. URL: http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/AkademichnaDobrochesnist_2021.pdf
3. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. URL: <https://surgery-four.pdmu.edu.ua/storage/common/docs/R1vyflum4hNfJntUrILfR6KRh1FhLdBWxXuD6Am v.pdf>.
4. Академічне письмо та оприлюднення наукових результатів: Навч. посібник / уклад. Т. В. Лютий. Суми, 2019. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/78695/1/04_LyutyuTV_Academic_Writing_Short.pdf; jsessionid=9DA50D30AA81551D1E5A7221A6540139.
5. Брензович К.С., Приходько В.П., Рошко С.М. Основи наукових досліджень в економіці: Методичні вказівки до самостійної роботи (для студентів денної та заочної форм навчання освітнього ступеня бакалавра спеціальності 292

міжнародні економічні відносини). Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2023. 96 с.

6. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посібник. Суми: СумДПУ, 2016. 260 с. URL: https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/vajinskii_posibnyk.pdf

7. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Академічна доброчесність університетської спільноти» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання / Уклад.: Н. С. Гарань, Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 62 с.

8. Колісниченко Е. В. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. Суми: СумДУ, 2012. 83 с.

8. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма: практикум. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2019. 178 с.

URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3236/1.pdf>

10. Кришталь А. О. Академічна доброчесність: курс лекцій. Навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія», галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право», галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 263 «Цивільна безпека». Черкаси : ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2022. 124 с.

11. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.

11. Рошко С.М. Основи наукових досліджень: навчально-методичні матеріали до вивчення курсу в умовах кредитно-модульної системи навчання. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 56 с.

12. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». – Режим доступу:

http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_ac-gr.pdf.

13. Академічна доброчесність: інформаційний бюлетень:

<https://www.skeptic.in.ua/bulletin/>

14. Ломака І. І., Липчук О. І. Формування принципів академічної доброчесності при підготовці студентів політологів. Формування принципів академічної доброчесності при підготовці студентів політологів. Матеріали науково – практичного семінару: «Академічна доброчесність: практичний досвід». Хмельницький, 2021.

15. Розширений глосарій термінів та понять із академічної доброчесності; Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Лист МОН від 23.10.2018 р. № 1/9-650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>; ліпша верстка: https://drive.google.com/file/d/1IJtjefmfqO1uNCn4p9cT5g6_58h0Cxq9/vie

w

16. Як написати аргументативне есе? / Ініціатива «Academic IQ». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=3c9pDxOkiJQ&t=33s>.
17. Workshop “Academic Writing with Integrity: Best Practices for Success” by Robert Arthur Cote (Kyiv, SAIUP), February, 22—24, 2019.
18. Як вимірювати навчання та захищати академічну доброчесність в епоху ChatGPT. URL: <https://www.timeshighereducation.com/campus/spotlight/great-assessment-rethink?spMailingID=26726238&spUserID=MTAxNzcwOTEyMTAyNAS2&spJobID=2274403153&spReportId=MjI3NDQwMzE1MwS2> (дата звернення 25.08.2023).
19. Ефективні методи оцінювання для світу з підтримкою ChatGPT. URL: <https://www.timeshighereducation.com/campus/effective-assessment-practices-chatgpt-enabled-world>
20. Контрольний список для інклюзивного оцінювання та відгуків у світі після ChatGPT. URL: <https://www.timeshighereducation.com/campus/checklist-inclusive-assessment-and-feedback-postchatgpt-world>
21. Чотири напрямки редизайну оцінювання в епоху генеративного ШІ. URL: <https://www.timeshighereducation.com/campus/four-directions-assessment-redesign-age-generative-ai>

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Стаття 50 «Порушення авторського права і суміжних прав» [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/379212/page3>
2. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». Стаття 1 «Основні терміни та їх визначення» [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
3. Закон України «Про Освіту». Стаття 42 «Академічна доброчесність» [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm
4. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. – К. : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 17 с.
5. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 217 р.). – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/2018/10/25/glyusariy.pdf>.
6. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
7. Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника .
8. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі

здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. Онлайн-курс «Академічна доброчесність в університеті»
(URL: <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>)
2. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/>
3. Кодекс- академічної доброчесності.pdf Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha_osvita/2018/10/25/recommendatsii.pdf
4. Проєкт «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) / Американські Ради з міжнародної освіти. URL: <https://academiq.org.ua>
5. Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) - Американські Ради. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://www.saiup.org.ua/>
6. Розширений глосарій термінів та понять із академічної доброчесності. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf>
7. International center for academic integrity. <https://academicintegrity.org>
What Is Plagiarism? URL: <https://ctl.yale.edu/writing/using-sources/understanding-and-avoiding-plagiarism/what-plagiarism>
8. Освітній серіал «Викривач у законі». URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/vikrivac-u-zakoni>
9. Корупція-off: як боротися з корупційними ризиками у вищій освіті. URL: <https://study.ed-era.com/courses/course/3740>
10. Освітній серіал «Антикорупція». URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/antikorupcia>

ОНЛАЙН – КУРСИ

(Рекомендовані в межах неформальної освіти)

«Академічна доброчесність» — онлайн-курс для вчителів старших класів від EdEra. URL: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:AmericanCouncils+AcIn101+AcIn2019/about>.

«Академічна доброчесність в університеті» від ВУМonline.

URL: <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>.

ВУМ-online. Українська онлайн-платформа громадянської освіти. URL: <https://vumonline.ua>

3. Bloomberg. Інформаційний портал. URL: <https://www.bloomberg.com>

4. Courséra. Освітні онлайн курси. URL: <https://www.coursera.org>

5. Prometheus. Платформа онлайн-курсів. URL: <https://prometheus.org.ua/>

Prometheus

1. Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+AI101+2021_T2

2. Навчаємось вчитися: потужні розумові інструменти для опанування складних предметів <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/how-to-learn/>

3. Наукова комунікація в цифрову епоху. <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/science-communication-digitalera/>

4. Освітні інструменти критичного мислення.

<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/osvitni-instrumenty-krytychnoho-myslennya/>

5. Дослідження корупції: Як це працює?

URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IRF+CSHW101+2018_T1

6. Зрозуміло про конфлікт інтересів.

URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:NAZK+COI_SIMPLE+2021_T3

7. Цикл матеріалів «Крок до взаємодії: антикорупційні інструменти для роботи з молоддю» URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:VZAIEMODIIA+AC101+2021_T2

На платформі Study.NAZK

1. Основи антикорупції для всіх і

кожного <https://study.nazk.gov.ua/kursi/programs/antikorupciya-ta-dobrochesnist-dlya-vsih/>

2. Впливай - викривай! <https://study.nazk.gov.ua/kursi/courses/vplivaj-vikrivaj/>

3. Змінюй громаду і країну! <https://study.nazk.gov.ua/kursi/courses/zminyuj-gromadu-i-krayinu/>

4. Доброчесність офлайн: як правильно себе поводити під час

війни <https://study.nazk.gov.ua/kursi/courses/dobrochesnist-oflajn/>

5. Впливай - викривай! <https://study.nazk.gov.ua/kursi/courses/vplivaj-vikrivaj/>

Інструменти перевірки текстів на плагіат

- **Plagiarisma** <http://plagiarisma.net/> – програма перевірки тексту на запозичення. Дуже важливою перевагою є те, що ресурс підтримує понад 190 мов. Платформа дозволяє перевіряти тексти та виявляти збіги в Google і Yahoo! Вона є безкоштовною, має онлайн-версію або ж може бути завантажена та встановлена на комп'ютер.
- **StrikePlagiarism.com** <http://strikeplagiarism.com/uk/> – антиплагіатна інтернет-система, яка автоматично перевіряє оригінальність тексту. У системи простий і зручний для користування інтерфейс. Документи можна завантажувати в систему в багатьох популярних форматах (DOC, ODT, TXT, PDF), відсутні обмеження на обсяг документу. Текст порівнюється з ресурсами інтернету та базою даних системи.
- **Unplag/Unichек** <https://unichек.com/uk-ua> (компанії ТОВ „Антиплагіат”) — онлайн-інструмент для швидкої перевірки академічних робіт та будь-яких інших текстів на плагіат, створений молоддю українською командою. Сервіс виконує швидку перевірку по інтернет, а також по базах наукових робіт університетів чи репозитаріїв. Працює з форматами DOC, DOCX, PDF, ODT, RTF, HTML, з необмеженою кількістю користувачів одночасно. Здійснюючи пошук на плагіат протягом декількох секунд, Unplag забезпечує найбільш точні результати в режимі реального часу.
- **Edu-Birde** <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat> – безкоштовна онлайн-платформа для перевірки текстів на плагіат. Для перевірки тексту потрібно його скопіювати та вставити у відповідне вікно, натиснути кнопку “перевірити” та зачекати на звіт. Можна також завантажити повністю весь документ.

Глосарій

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічна спільнота - сукупність здобувачів освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників, дослідників та інших осіб, залучених до освітньої й наукової діяльності.

Академічна репутація - суспільна оцінка доброчесності, професіоналізму та наукової відповідальності особи або закладу освіти.

Академічна відповідальність - санкції за порушення доброчесності (повторне проходження курсу, відрахування, позбавлення наукового ступеня).

Академічна етика - система моральних норм, цінностей та правил поведінки, що регулюють взаємодію між викладачами, студентами та науковцями.

Академічна культура - система цінностей, норм, правил, зразків поведінки, принципів спілкування, які регулюють діяльність учасники освітнього процесу та визначають принципи взаємовідносин між ними та із зовнішнім середовищем в освіті й науці.

Академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства під іменем особи, яка не брала участі в їх створенні.

Академічне шахрайство (списування) - використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів.

Агрегування чи доповнення даних - суміщення раніше опублікованих і нових даних без їх поділу з відповідними посиланнями на попередню публікацію.

Бібліографічне посилання - стандартизована інформація про джерело, що використовується для ідентифікації та перевірки запозичених матеріалів.

Відповідальність - принцип академічної доброчесності, що передбачає сумлінне виконання взятих на себе зобов'язань, протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним учинкам, негативному впливу інших осіб, здатність брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності.

Довіра - принцип академічної доброчесності, що полягає в існуванні в університетському середовищі атмосфери взаємної довіри, що заохочує вільний обмін ідеями та інформацією, сприяє співпраці й творчості, вільному продукуванню нових ідей, створенню середовища неприпустимості привласнення результатів діяльності інших чи підірвання репутації учасника освітнього процесу.

Декларація академічної доброчесності - письмове підтвердження дотримання принципів академічної доброчесності під час виконання роботи.

Дисциплінарне порушення - дія або бездіяльність, що суперечить нормам академічної доброчесності та внутрішнім правилам ЗВО.

Джерело інформації - опублікований або неопублікований матеріал, що використовується в освітній чи науковій роботі.

Дуплікація публікацій - публікація однієї і тієї самої наукової роботи (цілком або з несуттєвими змінами) в декількох виданнях, а також повторна публікація (цілком або з несуттєвими змінами) раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових робіт як нових наукових робіт.

Етичні норми - правила поведінки, що визначають допустимі межі професійної та академічної діяльності.

Законність - принцип академічної доброчесності, що полягає у дотримання у своїй діяльності учасниками освітнього процесу норм чинних нормативно-правових актів України, в тому числі нормативно-правових актів, чинних в Університеті, а також стимулювання до цього інших.

Запозичення — використання ідей, текстів, даних або результатів інших авторів з обов'язковим посиланням на першоджерело.

Закон України «Про освіту» — основний нормативний акт, що визначає правові засади академічної доброчесності в Україні.

Інтелектуальна власність - це результати інтелектуальної, творчої діяльності людини у виробничій, науковій, літературній, художній та інших сферах, права на які охороняються законом.

Кодекс академічної доброчесності - академічної установи/закладу освіти (положення про академічну доброчесність, етичний кодекс, кодекс академічної етики, кодекс академічної поведінки, кодекс честі тощо) – це внутрішній документ, що визначає загальну філософію функціонування установи/закладу, віддзеркалює та захищає сформовані в ньому позитивні культурні традиції, підтримує цінності доброчесності колективу, прописує бажану і небажану поведінку членів спільноти, етичні орієнтири, принципи, що допомагають саморегулюванню академічного середовища, визначає санкції за їх порушення.

Комісія з етики - орган в університеті, який розглядає випадки порушень та виносить рішення.

Маніпуляція результатами - свідоме викривлення даних дослідження або результатів навчальної діяльності.

Наукова етика - сукупність установлених та визнаних академічною спільнотою норм і правил поведінки працівників, зайнятих у сфері наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності; якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством та відповідним стандартам вищої освіти.

Необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти науково-педагогічними працівниками.

Неправомірна вигода - надання, отримання чи пропозиція щодо надання (отримання) учасником освітнього процесу коштів, майна, переваг, пільг чи

послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі.

Несанкціонована співпраця - навмисна чи усвідомлена допомога або спроба допомоги іншій особі в здійсненні акту академічної нечесності, а також виконання на замовлення та/або продаж академічних текстів.

Неспроможність ідентифікувати порушення академічної доброчесності та протистояти цим порушенням - це фіксування та встановлення відповідних порушень зовнішніми суб'єктами забезпечення якості згідно з визначеними процедурами у випадках, коли заклад освіти або установа відмовилися у розгляді відповідної інформації про порушення академічної доброчесності або розгляд відбувся і факт порушення не був встановлений, або факт порушення було встановлено, але передбачені Законом та (або) внутрішніми правилами закладу освіти (установи) види покарань не застосовувалися.

Об'єкти авторського права - це виражені у будь-якій об'єктивній формі й втілені будь-яким способом літературні, художні та інші твори, які є результатами творчої діяльності автора та охороняються законом не залежно від факту їхнього оприлюднення чи державної реєстрації, ступеня завершеності, призначення, цінності, жанру, обсягу чи мети.

Обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

Партнерство - принцип академічної доброчесності, що полягає у зорієнтованості на співпрацю та партнерську взаємодію з метою підвищення якості навчальних та дослідницьких результатів, протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним учинкам, негативному впливу інших осіб.

Плагіат — оприлюднення чужих результатів, ідей або текстів як власних без належного посилання на автора чи джерело.

Повага - принцип академічної доброчесності, що полягає у виявленні поваги як до себе, так і до інших, незалежно від віку, статі та статусу, а також розуміння нових, різносторонніх, іноді протилежних думок та ідей, уникнення зловживань посадовим становищем виборними чи призначеними представниками університетської громади.

Порушення академічної доброчесності - будь-яка дія, що суперечить встановленим принципам і правилам академічної етики.

Право інтелектуальної власності - це система правових норм, які регулюють суспільні відносини у сфері створення, використання, охорони та захисту результатів інтелектуальної, творчої діяльності.

Правонаступники - особи, які отримали права інтелектуальної власності на підставі передавального акту або розподільчого балансу, цивільного договору тощо.

Прозорість та інформаційна відкритість - принцип академічної доброчесності, що полягає у наданні будь-якої інформації, що стосується освітньої, науково-дослідницької, господарської та фінансової діяльності Університету, учасникам освітнього процесу, крім тієї, доступ до якої обмежено законодавством.

Репозитарій - місце (зазвичай онлайн-архів), де зберігаються наукові роботи для відкритого доступу та перевірки на плагіат.

Рецензування - процедура експертної оцінки якості та доброчесності наукової або навчальної роботи.

Референс - посилання на використане джерело інформації.

Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Спадкоємці - особи, котрі успадкували майнові права інтелектуальної власності за законом чи заповітом.

Списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Справедливість - принцип академічної доброчесності, що ґрунтується на неупередженому ставленні учасників освітнього процесу один до одного, об'єктивному, прозорому та незалежному оцінюванні результатів навчальної та дослідницької діяльності.

Суб'єктивне право інтелектуальної власності – це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, що охороняється законом.

Схожість тексту - відсоткове співвідношення обсягу тексту, який дослівно або частково співпадає з інформацією, оприлюдненою в інших джерелах, із загальним обсягом роботи. Високий (понад 5 %) рівень схожості академічного тексту з іншим джерелом може свідчити про наявність плагіату або інших форм порушення академічної доброчесності.

Сфабриковані дані - вигадані або навмисно змінені результати досліджень.

Творець (автор чи винахідник) – це фізична особа (людина), яка в результаті своєї інтелектуальної, творчої діяльності створила інтелектуальний продукт і внаслідок цього має на нього суб'єктивні права інтелектуальної власності.

Унікальність тексту - відсоткове співвідношення обсягу тексту, який не співпадає з інформацією, оприлюдненою в інших джерелах, із загальним обсягом роботи.

Фабрикація - це наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо; посилання на вигадані джерела інформації або навмисне посилання не на справжнє джерело; приписування іншим особам текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували.

Фальсифікація - це необґрунтоване корегування результатів власних наукових досліджень чи виконання навчальних завдань (таке, що не базується на повторних чи додаткових дослідженнях, вимірюваннях або розрахунках, виправленні виявлених помилок тощо); наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах свідомо змінених літературних даних та даних, отриманих із інших джерел; зокрема, статистичних даних,

результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо без належного обґрунтування причин і зазначення методики їх корегування; наведення неповної або викривленої інформації про апробацію результатів досліджень та розробок.

Хабарництво - надання або отримання винагороди за нечесне отримання переваг у навчанні чи оцінюванні.

Цитата - дослівне відтворення фрагменту чужого тексту з обов'язковим зазначенням автора та джерела.

Чесність - принцип академічної доброчесності, що полягає у недопущенні будь-яких форм обману, брехні, шахрайства, крадіжки або інших форм нечесної поведінки в навчальній і науковій діяльності.

Якість освітньої діяльності - рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

Якість освіти - відповідність результатів навчання стандартам освіти, що значною мірою забезпечується дотриманням принципів академічної доброчесності.